

ZIE HET VERHAAL

DOCENT HANDLEIDING 2018

Dit is het handboek voor leraren behorende bij de World Press Photo 2018 tentoonstelling. Voor uw leerlingen is er het 'Album van' werkboekje. De vragen in het werkboekje zijn zo geformuleerd dat tijdens het kijken naar de foto's onderlinge discussie wordt gestimuleerd. Door het maken van de vragen ontdekken uw leerlingen (in de leeftijdscategorie van 14-17 jaar) onder meer wat nieuws is, wat fotojournalistiek is en wat persvrijheid betekent. Ook leren ze beter kijken naar foto's in het algemeen.

De les bestaat uit gewone vragen en discussievragen. De discussievragen zijn bedoeld om hardop en in groepsvorm te beantwoorden.

In de bijlage bij het werkboekje voor leerlingen is een instructie te vinden hoe het boekje gepersonaliseerd kan worden. We raden aan er mee aan de slag te gaan. Leerlingen kunnen dit doen door hun favoriete foto uit te knippen en op de voorkant van het werkboekje te plakken. Ook wordt uitgelegd hoe je de uitgeprinte blaadjes tot een boekje kunt vouwen. Op de pagina www.worldpressphoto.org/seethestory is hier meer informatie over te vinden.

Hieronder vindt u meer informatie over nieuws, persfotografie, de World Press Photo van het Jaar en Stichting World Press Photo. Deze informatie is bedoeld om u te ondersteunen bij een mogelijke voor- en/of nabespreking met uw leerlingen, en bij het beantwoorden van vragen tijdens het bezoek aan de tentoonstelling zelf.

WAT IS NIEUWS?

In de les voor de leerlingen gebruiken we een vereenvoudigde definitie van 'nieuws': persfoto's zijn anders dan reclamefoto's of kunstfoto's. Op persfoto's staat nieuws. Minimaal één van de volgende drie kenmerken moet van toepassing zijn om als nieuws te kunnen kwalificeren:

- ✎ Nieuws is iets wat bijna niemand nog weet, wat net is gebeurd of iets wat nog gaande is. Dat er net duizend vluchtelingen de grens zijn overgestoken, of dat de aarde nog steeds opwarmt.
- ✎ Nieuws is iets wat voor veel mensen grote gevolgen heeft. Bijvoorbeeld dat er een grote overstroming is in een dichtbevolkt gebied. Of dat er een oorlog is uitgebroken.
- ✎ De waarde van nieuws is iets persoonlijks en hangt af van jouw relatie tot een gebeurtenis. Dat kan te maken hebben met het land waarin je woont en de interesses die je hebt.

Een beknopte omschrijving van 'nieuws' is lastig te geven. Wat voor de één nieuws is, is voor de ander misschien helemaal niet belangrijk. Het nieuws van de dag in Buenos Aires is misschien geen nieuws in Peking. Omdat er in de wereld voortdurend veel gebeurt, kunnen de media onmogelijk al het nieuws melden. Redacties en persbureaus hanteren daarom richtlijnen om een selectie van het nieuws te kunnen maken.

Elementen waar ze rekening mee houden zijn: diversiteit in het nieuws, het belang van het nieuws, objectiviteit, nationale waarden en politieke regels. Een belangrijk aspect dat wordt overwogen voordat de selectie begint, tijdens het verzamelen van de informatie, is de veiligheid van de journalisten. Als een gebied heel gevaarlijk is, is het mogelijk dat veel journalisten zullen beslissen dat ze er niet heen gaan, of zullen nieuwsredacteuren beslissen journalisten er niet heen te sturen.

Het nieuws beïnvloedt het beeld dat mensen hebben van de wereld, en maakt hen bewust van sociale en politieke kwesties. Desondanks zullen mensen nieuwsartikelen en uitzendingen anders interpreteren; de context en culturele waarden van de kijker spelen hierbij een rol.

WAT IS FOTOJOURNALISTIEK?

Fotojournalistiek is het visueel verslag doen in verschillende soorten media, volgens de journalistieke regels. Het belang van fotojournalistiek is aanzienlijk gestegen in de afgelopen eeuw. Het aantal nieuwsbronnen is toegenomen, en in plaats van uitsluitend de krant en televisie zijn er nu ook andere soorten media zoals nieuwswebsites en social media. Vooral social media heeft als nieuwsbron de laatste jaren een enorme vlucht genomen.

De ontwikkeling van de (foto)camera-technologie, het ontwikkelproces en de digitalisering van foto's dragen bij aan het succes van de fotojournalistiek, voornamelijk omdat het nieuws sneller naar mensen gebracht kan worden.

Het doel van fotojournalistiek is om op visuele wijze actuele gebeurtenissen vast te leggen, zowel geplande als ongeplande. Foto's gemaakt door fotojournalisten kunnen ook worden gebruikt als visuele documentatie van de geschiedenis. Om die reden zijn eerlijkheid en nauwkeurigheid twee van de meest belangrijke elementen in de fotojournalistiek. Het is belangrijk dat fotojournalisten de situatie enkel vastleggen, en deze niet creëren of veranderen, omdat het publiek moet kunnen vertrouwen op wat ze ziet.

Persfoto's onderscheiden zich van reclamefoto's of kunstfoto's door de accurate weergave van de gebeurtenis. Portretfotografie is hierop een uitzondering. Wanneer een fotograaf een portret maakt, kan hij/zij een bepaalde sfeer of scène neerzetten door de geportretteerde te vragen om op een bepaalde manier te poseren. Het is echter niet toegestaan om het gezicht of het lichaam aan te passen in de foto. Ook moet de naam van de geportretteerde correct en geverifieerd zijn. Foto's van mensen zijn

van groot belang omdat ze beïnvloeden hoe mensen zichzelf zien - foto's fungeren als spiegel - en ook invloed hebben op het beeld dat mensen wereldwijd hebben van de geportretteerde.

Fotojournalisten hebben invloed op de maatschappij, en daardoor een grote ethische verantwoordelijkheid. Een persfoto deelt de toestand van de wereld met de kijker, en maakt de kijker deelgenoot van de gebeurtenis. De reden dat fotojournalisten in moeilijke gebieden werken (bijvoorbeeld in oorlogsgebieden, gebieden waar hongersnood heerst of waar natuurrampen voorkomen), is om ons te laten zien wat er gebeurt op deze plaatsen.

Een persfoto laat nieuws zien, of brengt een belangrijk maatschappelijk thema zoals bijvoorbeeld milieuvervuiling op een nieuwe manier onder de aandacht. De foto van de de geblinddoekte neushoorn van Neil Aldridge is hier een goed voorbeeld van. Gaat de persfoto niet over een recente en opzienbarende gebeurtenis, dan betreft het vaak een onderwerp of verhaal dat bij nog maar weinig mensen bekend is, zoals de foto van jonge vluchtelingen in Zweden van Magnus Wenman.

Dan zijn er nog de persfoto's die meer inhoud en diepte geven aan het nieuws, de zogenaamde achtergrondreportages, zoals de serie *White Rage - USA* van Espen Rasmussen. De foto's in deze serie tonen dagelijkse aspecten van het leven in bepaalde delen van Amerika. De serie belicht de groeiende woede en haat in Amerika.

ETHIEK IN DE FOTOJOURNALISTIEK

Het is de verantwoordelijkheid van de fotojournalist om foto's te maken en te kiezen die de wereld op een evenwichtige manier weergeven. Bewerkingen in contrast en verzadiging zijn geoorloofd in de digitale fotografie. Echter, fotojournalisten mogen niets toevoegen aan een foto, of er informatie uit weghalen, omdat het publiek moet kunnen vertrouwen op wat ze ziet. We noemen dit de ethische verantwoordelijkheid van de fotojournalist.

World Press Photo heeft een ethische gedragscode opgesteld voor de jaarlijkse fotowedstrijd (<http://www.worldpressphoto.org/activities/>

photo-contest/code-of-ethics). Alle inzendingen worden onderworpen aan een verificatieproces om er zeker van te zijn dat aan deze gedragscode is voldaan. (<http://www.worldpressphoto.org/activities/photo-contest/verification-process>).

De fotografen die deelnemen aan de World Press Photo wedstrijd gebruiken hun creatieve, technische, en journalistieke vaardigheden om beelden te produceren die ons inzicht geven in de wereld om ons heen. Deelnemers worden aangemoedigd om technieken te verkennen die bijdragen aan het doel van de fotojournalistiek. Het gebruik van verschillende camera's en lenzen kan zorgen voor bepaalde effecten. Diafragma en sluitertijd hebben invloed op de manier waarop een situatie wordt afgebeeld. Het veranderen van de ISO-waarden en het gebruik van een flitser stellen de fotograaf in staat om ook minder zichtbare gebeurtenissen vast te leggen. Dit betekent dat fotografie ons een creatieve interpretatie geeft van de wereld.

Echter, omdat we willen dat foto's iets vastleggen om ons te informeren over de verschillende gebeurtenissen, problemen en standpunten in onze wereld, zijn er beperkingen aan hoe een foto gemaakt kan worden. De World Press Photo wedstrijd honoreert foto's die een accuraat en eerlijk beeld schetsen van de gebeurtenis zoals de fotograaf deze heeft aangetroffen. Het publiek moet op de juistheid en eerlijkheid van de prijswinnende foto's kunnen vertrouwen. Derhalve moeten fotografen zich aan de ethische gedragscode houden van de World Press Photo wedstrijd.

PERSVRIJHEID

Persvrijheid houdt in dat (foto)journalisten verslag kunnen doen van alle belangrijke gebeurtenissen in de wereld zonder dat ze daarin belemmerd worden, gevangen worden genomen of worden vermoord. Hetzelfde geldt voor (foto)redacteuren op kantoor. Persvrijheid is vastgelegd in *artikel 19* van de *Universele Verklaring van de Rechten van de Mens*. Daarin staat: 'Een ieder heeft recht op vrijheid van mening en meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid om zonder inmenging een mening te koesteren en om

door alle middelen en ongeacht grenzen inlichtingen en denkbeelden op te sporen, te ontvangen en door te geven'.

Het komt regelmatig voor dat een regime of een organisatie (foto)journalisten ervan weerhoudt om vast te leggen wat er gebeurt. In sommige landen moeten (foto)journalisten zich registreren bij aankomst. Zo kan de overheid hen in de gaten houden. Soms worden ze het land uitgezet, gevangengenomen, ontvoerd, of zelfs vermoord.

Volgens *The Committee to Protect Journalists (CPJ)*, een stichting die werkt om de rechten van journalisten te beschermen, zijn er in 2017 minstens 42 journalisten vermoord terwijl ze aan het werk waren. In 2016 waren dit er minstens 48. In het Midden Oosten werden er minder journalisten vermoord en, met uitzondering van Mexico, werden er minder journalisten vermoord als represaille voor het verslaan van conflicten. Het is niet duidelijk waar de dalende cijfers vandaan komen. Het CPJ zegt dat "dit om verschillende redenen zou kunnen zijn, zoals zelf-censurering, inspanningen om wereldwijd aandacht te schenken aan het bestrijden van straffeloosheid, en het toepassen van andere methodes, zoals gevangenisstraffen om journalisten het zwijgen op te leggen." Desondanks blijven Syrië en Irak twee van de meest gevaarlijke landen om als journalist te werken. Daar werden respectievelijk zeven en acht journalisten vermoord in 2017.

Ivor Prickett, een Ierse fotojournalist werkzaam voor de *New York Times*, is één van de journalisten die in 2017 in Irak werkte. Hij legde de strijd om en bevrijding van Mosul vast. Na maanden van gevechten bepaalde een *United Nations* rapport dat er minstens 4.194 civiele slachtoffers waren gevallen tijdens dit specifieke conflict. Andere bronnen noemen hogere cijfers. Ivor Prickett is met zijn werk genomineerd voor een prijs in de Algemeen Nieuws Verhalen categorie. Twee van de foto's uit zijn serie zijn genomineerd voor Foto van het Jaar.

Persvrijheid is goed uit te leggen aan de hand van de onderstaande iconische foto. In 1989 reisde fotograaf Charlie Cole naar China om verslag te doen van de studentendemonstraties voor overheidshervormingen. De demonstraties werden onderdrukt door het leger. Cole maakte de beroemde foto van een jongeman ('Tank Man') die op het Plein van de Hemelse Vrede

tegenover een rij tanks van het Volksbevrijdingsleger staat. De foto toont de onvrede van het Chinese volk met de situatie in eigen land. Cole maakte de foto vanuit een hotelkamer die uitkeek over het plein. Later stormden agenten de kamer binnen en namen Cole's filmrollen en paspoort in beslag. Cole had het filmpje met de foto's van de jongen voor de tanks echter in een plastic kokertje in de stortbak van het toilet weten te verstoppert. Hij verstuurde het later naar het persbureau *The Associated Press* en het Amerikaanse tijdschrift *Newsweek*.

Tank Man, Charlie Cole, Newsweek

STICHTING WORLD PRESS PHOTO

OUR DNA

In 1955 a group of Dutch photographers organized an international contest ("World Press Photo") to expose their work to a global audience. Since then the contest has grown into the world's most prestigious photography competition, and through our successful worldwide exhibition program, presents the stories that matter to millions of people.

In the six decades the World Press Photo Foundation has been working from its home in Amsterdam as a creative, independent, nonprofit organization, the world has changed continuously, and new developments in the media and technology have transformed journalism and storytelling. Our mission has expanded, and we draw on our experience to guide visual journalists, storytellers, and audiences around the world through this challenging and exciting landscape.

Dit jaar waren er 73.044 inzendingen van 4.548 fotografen uit 125 landen. De visuele verhalen worden beoordeeld op hun nauwkeurigheid, eerlijkheid en boeiende inzichten in onze wereld. Deelnemers zijn verplicht de ethische code te accepteren en alle winnende foto's worden grondig geverifieerd.

Zo kan men erop vertrouwen dat de foto's situaties weergeven waarvan de fotograaf getuige is geweest. De wedstrijd wordt beoordeeld door een jury die bestaat uit vooraanstaande professionals en die ieder jaar van samenstelling verandert. De jury is onafhankelijk van de stichting World Press Photo en alleen de jury kiest de winnende beelden en verhalen.

De winnende foto's worden tentoongesteld in deze reizende expositie, die jaarlijks op zo'n 100 locaties in 45 landen door ongeveer 4 miljoen mensen wordt bezocht. Het jaarboek waarin alle bekroonde inzendingen worden gepubliceerd, verschijnt jaarlijks in meerdere talen. Op de website van World Press Photo (www.worldpressphoto.org) zijn de winnende foto's en series te vinden, met technische informatie over de foto's, en interviews met de fotografen. Het lesprogramma is verkrijgbaar op www.worldpressphoto.com.

World Press Photo
Jacob Obrechtstraat 26
1071KM Amsterdam
The Netherlands

Telephone +31 (0) 20 676 60 96
Fax +31 (0) 20 676 44 71
exhibitions@worldpressphoto.org
www.worldpressphoto.org/seethistory

Beelden

Charlie Cole

USA, Newsweek

Colofon

Edits

Sophie Boshouwers

Design

**Nathanaël Reuling &
René Munneke**

Project management

Sophie Boshouwers

Mede mogelijk
gemaakt door:

© 2018 World Press Photo.
Wijzigingen voorbehouden.